

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

13. oktober 2022*

»Præjudiciel forelæggelse – social sikring – forordning (EF) nr. 883/2004 – artikel 67 og 68 – familieydelse – ret til pensionsydelse – pensionsmodtager i to medlemsstater – medlemsstat(er), hvor den pågældende har ret til familieydelse – forordning (EF) nr. 987/2009 – artikel 60, stk. 1, tredje punktum – lovgivning i en medlemsstat, der bestemmer, at familieydelse udbetales til den forælder, der har barnet boende i sin husholdning – forælderen afstår fra at ansøge om tildeling af familieydelse – forpligtelse til at tage hensyn til den ansøgning, der er indgivet af den anden forælder – krav om tilbagebetaling af de familieydelser, der er ydet til den anden forælder – lovlighed«

I sag C-199/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager, Østrig) ved afgørelse af 19. marts 2021, indgivet til Domstolen den 30. marts 2021, i sagen

DN

mod

Finanzamt Österreich,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M.L. Arastey Sahún, og dommerne F. Biltgen (refererende dommer) og J. Passer,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– den tjekkiske regering ved J. Pavliš, M. Smolek og J. Vlácil, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

– Europa-Kommissionen ved B.-R. Killmann og D. Martin, som befuldmægtigede,
og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 2. juni 2022,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 67, andet punktum, og artikel 68, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2004, L 166, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 200, s. 1), og artikel 60 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning nr. 883/2004 (EUT 2009, L 284, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem DN og Finanzamt Österreich (skatte- og afgiftsmyndigheden i Østrig), tidligere Finanzamt Wien (skatte- og afgiftsmyndigheden i Wien, Østrig) (herefter »skatteforvaltningen«) vedrørende tilbagesøgning af familieydelser, som DN modtog i Østrig i perioden fra januar til august 2013 for forsørgelsen af sin datter, der boede med hans tidligere hustru i Polen.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 883/2004

- 3 Artikel 1 i forordning nr. 883/2004 bestemmer følgende:

»I denne forordning forstås ved udtrykket:

[...]

i) »familiemedlem«:

[...]

- 3) såfremt en person i henhold til den lovgivning, der finder anvendelse som omhandlet i nr. 1) og 2), kun betragtes som hørende til familien eller husstanden, hvis han bor sammen med forsikringstageren eller pensionisten, anses denne betingelse dog for opfyldt, når forsørgelsen af den pågældende i det væsentligste påhviler forsikringstageren eller pensionisten

[...]

q) »den kompetente institution«:

- i) den institution, som den berørte person er tilsluttet på tidspunktet for indgivelse af ansøgning om ydelser

eller

- ii) den institution, hvorfra den pågældende er berettiget eller ville være berettiget til at modtage ydelser, såfremt han eller et eller flere af hans familiemedlemmer var bosat i den medlemsstat, på hvis område denne institution befinder sig

eller

- iii) den institution, der er udpeget af den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat

eller

- iv) såfremt det drejer sig om en ordning om arbejdsgiverens forpligtelser vedrørende de i artikel 3, stk. 1, nævnte ydelser, enten arbejdsgiveren eller vedkommende forsikringsorgan, eller, såfremt et sådant ikke findes, det organ eller den myndighed, der er udpeget af den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat

[...]

- s) »den kompetente medlemsstat«: den medlemsstat, hvor den kompetente institution er beliggende

[...]

- z) »familieydelse«: alle natural- og kontantydelse til udligning af udgifter til forsørgelse bortset fra forskud på underholdsbidrag samt de særlige fødsels- og adoptionsydelse i bilag I.«

- 4 Denne forordnings artikel 2, stk. 1, bestemmer følgende:

»Denne forordning finder anvendelse på personer, der er statsborgere i en medlemsstat, samt på statsløse og flygtninge bosat i en medlemsstat, og som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, samt på disses familiemedlemmer og efterladte.«

- 5 Ifølge nævnte forordnings artikel 3, stk. 1, litra j), finder denne anvendelse på enhver lovgivning om social sikring, der vedrører familieydelser.

- 6 Afsnit III, kapitel 8, i samme forordning, der omhandler familieydelser, artikel 67 i sidstnævnte, med overskriften »Familiemedlemmer, som har bopæl i en anden medlemsstat«, bestemmer:

»En person har ret til familieydelser i henhold til den kompetente medlemsstats lovgivning også for de familiemedlemmer, der har bopæl i en anden medlemsstat, som om de havde bopæl i førstnævnte medlemsstat. En pensionist har dog ret til familieydelser i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent med hensyn til pensionen.«

7 Artikel 68, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004, der også er en del af kapitel 8, med overskriften »Prioriteringsregler i tilfælde af samtidig ret« er affattet således:

»1. Hvis der inden for samme periode og for de samme familiemedlemmer skal udbetales ydelser i henhold til mere end én medlemsstats lovgivning, gælder følgende prioriteringsregler:

a) Såfremt mere end én medlemsstat skal udbetale familieydelser på forskellig grundlag, gælder følgende prioritetsorden: først ret til ydelser i kraft af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, derefter ret til ydelser i kraft af modtagelse af en pension eller en rente og endelig ret til ydelser i kraft af bopælen.

b) Såfremt mere end én medlemsstat skal udbetale familieydelser på samme grundlag, fastlægges prioritetsordenen på grundlag af følgende subsidiære kriterier:

[...]

ii) hvis der er tale om ret til ydelser i kraft af modtagelse af en pension eller en rente: børnenes bopæl, når der udbetales en pension i henhold til denne lovgivning, og subsidiært i givet fald den længste af de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt i henhold til de pågældende lovgivninger

[...]

2. I tilfælde af samtidig ret til ydelser tilkendes familieydelser i overensstemmelse med den lovgivning, der er udpeget som prioriteret efter stk. 1. Rettigheder til familieydelser, der skal udbetales i henhold til en eller flere andre modstridende lovgivninger, suspenderes op til det beløb, der er fastsat i førstnævnte medlemsstats lovgivning, og et forskelsbetinget supplement udredes om fornødent for den del, der overstiger dette beløb. Et sådant forskelsbetinget supplement skal dog ikke nødvendigvis udredes til børn, der har bopæl i en anden medlemsstat, hvis kravet på den pågældende ydelse udelukkende er baseret på bopæl.«

Forordning nr. 987/2009

8 Artikel 60, stk. 1, i forordning nr. 987/2009 lyder således:

»En ansøgning om familieydelser indgives til den kompetente institution. Ved anvendelsen af artikel 67 og 68 i forordning [nr. 883/2004] skal der tages hensyn til hele familiens situation, som om alle de involverede personer var omfattet af lovgivningen i den pågældende medlemsstat og bosat der, navnlig med hensyn til en persons ret til at gøre krav på sådanne ydelser. Hvis en person, der har ret til at gøre krav på ydelserne, ikke udøver sin ret, skal den kompetente institution i den medlemsstat, hvis lovgivning finder anvendelse, tage hensyn til en ansøgning om familieydelser indgivet af den anden af forældrene eller en dermed ligestillet person eller en person eller institution, der optræder som værge for barnet eller børnene.«

9 Forordningens artikel 60, stk. 2-5, indeholder bl.a. bestemmelser om samarbejdsmekanismer mellem de forskellige medlemsstats kompetente institutioner med henblik på anvendelsen af artikel 68 i forordning nr. 883/2004.

Østrigsk ret

10 § 2 i Bundesgesetz betreffend den Familienlastenausgleich durch Beihilfen (forbundslov om udligning af forsørgerbyrder) af 24. oktober 1967 (BGBl. 376/1967) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »FLAG«), fastsætter:

»1. Personer, der har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Forbundsrepublikken Østrig, har ret til børnetilskud

[...]

b) for myndige børn, som endnu ikke er fyldt 24 år, og som følger en erhvervsuddannelse [...]

[...]

2. Den person, til hvis husstand det i stk. 1 omhandlede barn hører, har krav på børnetilskud. En person, til hvis husstand barnet ikke hører, men som i overvejende grad afholder udgifterne til barnets underhold, har krav på børnetilskud, hvis ingen anden person er berettiget hertil i henhold til første punktum.

3. I dette afsnit forstås ved »en persons børn«:

a) personens efterkommere

[...]

5. Hvis et barn bor sammen med en person i en bolig med fælles husholdning, hører barnet til denne persons husstand. Husstanden anses ikke for opløst,

a) hvis barnet kun midlertidigt opholder sig uden for den fælles bolig

[...]«

11 FLAG's § 26, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Enhver, der med urette har modtaget børnetilskud, skal tilbagebetale de pågældende beløb.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

12 DN, der er af polsk oprindelse, har siden 2001 haft østrigsk statsborgerskab og sin bopæl udelukkende i Østrig.

13 Han var gift med en polsk statsborger indtil deres skilsmisse i 2011. Hustruen boede i Polen med deres fælles datter, der blev født i 1991, og som også er polsk statsborger.

14 Siden november 2011 har DN fra de kompetente polske og østrigske institutioner modtaget en førtidspension i medfør af forsikringsperioder, der er successivt tilbagelagt i Polen og Østrig.

- 15 Tvisten i hovedsagen vedrører en ansøgning om tilbagesøgning af familieydelser i form af børnetilskud og børnefradrag (herefter »de omhandlede familieydelser«), som skatteforvaltningen tildelte DN i perioden, der dækker månederne fra januar til august 2013, for forsørgelse af DN's og hans tidligere hustrus fælles datter, der fortsatte sine studier i Polen, og som DN udbetalte disse ydelser til.
- 16 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at DN's tidligere hustru aldrig havde ansøgt om at få tildelt de omhandlede familieydelser i Østrig, da disse altid var blevet tildelt DN, uden at den tidligere hustru havde givet afkald på disse ydelser.
- 17 Hverken DN eller hans tidligere hustru modtog i denne periode familieydelser i Polen, da den pension, som DN modtog i Østrig, oversteg det maksimale indkomstbeløb, der giver ret til disse ydelser.
- 18 Ved afgørelse af 12. november 2014 fremsatte skatteforvaltningen et krav om tilbagesøgning af de omhandlede familieydelser med den begrundelse, at Republikken Østrig, henset til DN's modtagelse af en polsk pension, ikke havde kompetence til tilkendelsen af disse ydelser. Denne forvaltning fandt endvidere, at forpligtelsen til at udbetale et forskelsbetinget supplement i henhold til artikel 68, stk. 2, i forordning nr. 883/2004 ikke gælder for den medlemsstat, der har subsidiær kompetence til udbetalingen af pension.
- 19 DN har i sit søgsmål anlagt ved den forelæggende ret, Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager, Østrig), til prøvelse af denne afgørelse gjort gældende, at betingelserne for Republikken Østrigs udbetaling af et forskelsbetinget supplement i henhold til nævnte artikel 68, stk. 2, sammenholdt med de relevante bestemmelser i FLAG, var opfyldt.
- 20 Henset til, at retspraksis er tvetydig på dette område, finder den forelæggende ret, at i det omfang, DN har udøvet sin ret til fri bevægelighed og udøvet lønnet beskæftigelse i Østrig samt dér modtager en pension på grundlag af denne beskæftigelse, er det denne medlemsstat, der alene er »kompetent med hensyn til pensionen« som omhandlet i artikel 67, andet punktum, i forordning nr. 883/2004. Følgelig er det denne rets opfattelse, at DN er berettiget til de pågældende familieydelser, og at det alene er et spørgsmål, om Republikken Østrig skal udbetale ydelserne til ham som prioriteret eller subsidiær ret. Medlemsstatens kompetence med hensyn til udbetaling af nævnte ydelser i henhold til en prioriteret eller subsidiær ret følger ligeledes af denne forordnings artikel 68, stk. 2, der ud over at undgå kumulation af ydelser, i kraft af mekanismen med forskelsbetinget supplement, har til formål at sikre udbetalingen af det højeste ydelsesbeløb for familieydelser.
- 21 Ifølge den forelæggende ret er retten til familieydelser i Polen i henhold til polsk lovgivning udelukkende betinget af, at man har bopæl i medlemsstaten, hvorimod den i Østrig i henhold til EU-retten er forbundet med modtagelsen af en pension. Under disse omstændigheder finder denne ret, at Republikken Østrig i henhold til artikel 68, stk. 1, litra a), i forordning nr. 883/2004 er den primært kompetente medlemsstat og derfor skal udbetale de omhandlede familieydelser i deres helhed.
- 22 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at skatteforvaltningens standpunkt, hvorefter alene artikel 68, stk. 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 883/2004 finder anvendelse, såfremt både Republikken Østrig og Republikken Polen skal udbetale DN pension, ikke tager hensyn til forordningens artikel 67 og har til følge, at Republikken Polen er den primært kompetente medlemsstat, da det er den medlemsstat, hvor DN's datter og tidligere hustru har bopæl. Selv i det

tilfælde, hvor familieydelser ikke var blevet udbetalt, idet indkomstbeløbet oversteg det maksimale indkomstbeløb for retten til at modtage familieydelser i Polen, ville Republikken Østrig være forpligtet til at udbetale et forskelsbetinget supplement, der svarer til det, den skulle have betalt, såfremt den var den primært kompetente medlemsstat i medfør af artikel 68, stk. 2, i denne forordning.

- 23 Den forelæggende ret har subsidiært anført, at skatteforvaltningen begrundet sin afgørelse om tilbagesøgning af de pågældende familieydelser i lyset af det forhold, at det var DN's tidligere hustru, der boede i Polen med deres barn, der havde ret til de pågældende familieydelser i henhold til FLAG's § 2, stk. 2, hvorfor disse skal tilbagesøges hos DN, selv om den tidligere hustru nu er afskåret fra at få udbetalt ydelserne. Nævnte ret ønsker oplyst, om artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009, der bestemmer, at såfremt en person, der har ret til at gøre krav på familieydelser, ikke udøver sin ret, skal den kompetente institution i den medlemsstat, hvis lovgivning finder anvendelse, tage hensyn til en ansøgning om familieydelser indgivet af den anden af forældrene, udgør grundlaget for en ret til sådanne ydelser for den anden forælder, og i den forbindelse om det er relevant, at det er sidstnævnte, der hovedsageligt bærer forsørgerbyrden for barnet, som det er tilfældet i foreliggende sag.
- 24 Den forelæggende ret ønsker endvidere oplyst, om samarbejdsmekanismerne mellem de kompetente institutioner i medlemsstaterne, hvor lovgivningen finder primær eller subsidiær anvendelse med henblik på udbetaling af familieydelser, jf. artikel 60 i forordning nr. 987/2009, også gælder for tilbagesøgning af disse ydelser.
- 25 På denne baggrund har Bundesfinanzgericht (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Skal formuleringen »den medlemsstat, der er kompetent med hensyn til pensionen« i artikel 67, andet punktum, i [forordning nr. 883/2004], fortolkes således, at der herved forstås den medlemsstat, der tidligere i sin egenskab af beskæftigelsesstat var kompetent med hensyn til familieydelserne, og som nu er forpligtet til at betale den alderspension, der består et krav på som følge af, at den pågældende har udøvet retten til arbejdskraftens frie bevægelighed på medlemsstatens område?
- 2) Skal formuleringen i artikel 68, stk. 1, litra b), nr. ii), i [forordning nr. 883/2004] »ret til ydelser i kraft af modtagelse af en pension eller en rente« fortolkes således, at en ret til familieydelse anses for at opstå i kraft af modtagelse af en pension eller en rente, når der for retten til familieydelse for det første er fastsat et kriterium om modtagelse af en pension eller en rente i EU-retlige regler eller retsforskrifter i medlemsstatens lovgivning, og for det andet at dette kriterium om modtagelse af en pension eller en rente faktisk opfyldes, således at den »blotte modtagelse af en pension eller en rente« ikke er omfattet af artikel 68, stk. 1, litra b), nr. ii), i [forordning nr. 883/2004], og den pågældende medlemsstat EU-retligt set ikke er »pensionsstaten«?
- 3) Såfremt retten til en pension eller en rente i sig selv er tilstrækkeligt til at definere en stat som »pensionsstat«:

Skal formuleringen »et forskelsbetinget supplement udredes om fornødent for den del, der overstiger dette beløb« i artikel 68, stk. 2, andet punktum, anden halvsætning, i [forordning nr. 883/2004], når der modtages en aldersrente, der er opnået ret til på grundlag af bestemmelserne i forordningerne om vandrende arbejdstagere og inden da som følge af

udøvelse af beskæftigelse i en medlemsstat på et tidspunkt, hvor enten blot bopælsstaten eller begge stater endnu ikke var EU-medlemsstater eller medlemsstater i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde [(EØS)], set i lyset af EU-Domstolens dom af 12. juni 1980, [Laterza, (733/79, EU:C:1980:156)], fortolkes således, at familieydelsen også garanteres i videst muligt omfang i forbindelse med modtagelse af pension?

- 4) Skal artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i [forordning nr. 987/2009] fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for § 2, stk. 5, i [FLAG], hvorefter det i tilfælde af skilsmisse forholder sig således, at den forælder, der forestår husholdningen, har ret til børnetilskud og børnefradrag, så længe det myndige barn, der studerer, hører til dennes husstand, også selv om den pågældende forælder hverken har ansøgt om familieydelsen i bopælsstaten eller pensionsstaten, hvorfor den anden forælder, der er bosat i Østrig som pensionist og faktisk er den eneste, der afholder udgifterne til barnets underhold, kan støtte et krav på børnetilskud og børnefradrag fra den kompetente institution i den medlemsstat, hvis retsregler har forrang, direkte på artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i [forordning nr. 987/2009]?
- 5) Skal artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i [forordning nr. 987/2009] desuden fortolkes således, at det for at EU-arbejdstageren kan have partsstilling i sagen om familieydelser i medlemsstaten endvidere kræves, at forsørgelsen af det pågældende familiemedlem eller af den pågældende husstand i det væsentligste påhviler denne som omhandlet i artikel 1, litra i), nr. 3[]), i [forordning nr. 883/2004]?
- 6) Skal bestemmelserne om dialogproceduren i henhold til artikel 60 i [forordning nr. 987/2009] fortolkes således, at institutionerne i de involverede medlemsstater ikke blot skal gennemføre en sådan procedure, når der er tale om tilkendelse af familieydelser, men også, når der er tale om tilbagesøgning af familieydelser?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første til det tredje spørgsmål

- 26 Med det første til det tredje spørgsmål, der bør behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, hvorledes artikel 67, andet punktum, og artikel 68, stk. 1 og 2, i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes med henblik på at afgøre, i henhold til lovgivningen i hvilken af de to medlemsstater, hvori en person modtager pension, denne i givet fald primært er berettiget til familieydelser.
- 27 Indledningsvis skal det bemærkes, at en person som DN er omfattet af det personlige anvendelsesområde for forordning nr. 883/2004, som i henhold til dens artikel 2, stk. 1, finder anvendelse på statsborgere i en medlemsstat, der er bosat i en medlemsstat, og som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, samt på disses familiemedlemmer og efterlevende.
- 28 Den forelæggende ret har endvidere anført, at de omhandlede familieydelser udgør »familieydelser« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra j), i forordning nr. 883/2004.

- 29 Som det fremgår af bestemmelsens overskrift, omhandler artikel 67 i forordningen betaling af familieydelser bl.a. i det tilfælde, at »familiemedlemmer[ne] [...] har bopæl i en anden medlemsstat«. Det andet punktum i denne artikel udgør i denne henseende en særregel, ifølge hvilken »[e]n pensionist [i et sådant tilfælde] har [...] ret til familieydelser i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent med hensyn til pensionen« (jf. i denne retning dom af 27.2.2014, Würker, C-32/13, EU:C:2014:107, præmis 49).
- 30 For så vidt angår den kompetente medlemsstat vedrørende en persons pension som omhandlet i denne sætning følger det af artikel 1, litra s), i forordning nr. 883/2004, at der ved begrebet »den kompetente medlemsstat« forstås den medlemsstat, hvor den kompetente institution er beliggende, idet sidstnævnte i artikel 1, litra q), navnlig defineres som den institution, den berørte er tilsluttet på tidspunktet for indgivelse af ansøgning om ydelser, eller den institution, hvorfra den pågældende er eller ville være berettiget til at modtage ydelser, såfremt han eller et eller flere af hans familiemedlemmer var bosat i den medlemsstat, hvor denne institution er beliggende.
- 31 Begrebet »den kompetente medlemsstat« kan derfor ikke med henblik på anvendelsen af artikel 67, andet punktum, i forordning nr. 883/2004 begrænses til at betegne, hvilken medlemsstat der skal udbetale pension til den pågældende, når den pågældende har gjort brug af retten til arbejdskraftens frie bevægelighed på medlemsstatens område.
- 32 I hovedsagen modtager DN pension fra både Republikken Polen og Republikken Østrig på grund af de forsikringsperioder, der er tilbagelagt i disse medlemsstater. Følgelig skal disse medlemsstater hver især anses for at være »kompetent med hensyn til pensionen« i bestemmelsens forstand, der er omhandlet i foregående punkt, således at han er berettiget til familieydelser i overensstemmelse med lovgivningen i begge medlemsstater.
- 33 Når det forholder sig således, at flere rettigheder skyldes i henhold til forskellige lovgivninger, finder antikumulationsreglerne i artikel 68 i forordning nr. 883/2004 anvendelse (jf. i denne retning dom af 18.9.2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, præmis 40).
- 34 I den forbindelse bemærkes, at det ifølge Domstolens faste praksis gælder, at for at det kan antages, at der i et konkret tilfælde foreligger en sådan kumulation, er det ikke tilstrækkeligt, at familieydelser er skyldige i én medlemsstat og samtidig alene er potentielt skyldige i andre medlemsstater (jf. i denne retning dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 Det fremgår nemlig af Domstolens faste praksis, at for at kunne anse familieydelser for at være skyldige i henhold til en medlemsstats lovgivning skal loven i denne stat give det pågældende familiemedlem en ret til udbetaling af ydelser. Det kræves således, at den berørte person opfylder alle de betingelser, både formelt og materielt, som den nationale lovgivning i denne stat pålægger vedkommende, for at denne kan udøve den ret (jf. i denne retning dom af 14.10.2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, præmis 53).
- 36 Det fremgår i dette tilfælde af forelæggelsesafgørelsen, at hverken DN eller hans tidligere hustru i denne periode kunne modtage familieydelser i Polen til forsørgelse af deres datter, der var bosat i denne medlemsstat, da den pension, som DN modtog i Østrig, oversteg det maksimale indkomstbeløb, der giver ret til disse ydelser henhold til polsk lovgivning.

- 37 Det følger heraf, at eftersom hverken DN eller hans tidligere hustru kunne gøre krav på familieydelse i Polen, finder prioriteringsreglerne i artikel 68 i forordning nr. 883/2004 ikke anvendelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede.
- 38 Følgelig skal det første til det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 67, andet punktum, i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at når en person modtager pension i to medlemsstater, har denne person ret til familieydelse i overensstemmelse med lovgivningen i disse to medlemsstater. Hvis modtagelse af sådanne ydelser i en af disse medlemsstater er udelukket i henhold til national lovgivning, finder prioritetsreglerne i artikel 68, stk. 1 og 2, i nævnte forordning ikke anvendelse.

Det fjerde og det femte spørgsmål

- 39 Det fremgår af ordlyden af det fjerde og det femte spørgsmål, der skal undersøges samlet, at den forelæggende ret ønsker oplyst, om artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009 skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, ifølge hvilken retten til familieydelse er forbeholdt den forælder, der bor sammen med barnet, således, at selv om denne forælder ikke har indgivet en ansøgning om tildeling af ydelser, kan den anden forælder, der faktisk alene afholder udgifterne til barnets underhold, ikke få udbetalt de nævnte ydelser.
- 40 I den forbindelse skal det bemærkes, at selv om forordning nr. 883/2004 og nr. 987/2009 fastsætter de regler, der gør det muligt at fastlægge de personer, som kan gøre krav på familieydelse, er de personer, der er berettigede til familieydelse, som det fremgår af artikel 67 i første forordning, fastlagt i overensstemmelse med national ret (jf. i denne retning dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 43 og 44).
- 41 I den forbindelse bemærkes det, at artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009 bestemmer, at når en person, der kan gøre krav på at modtage familieydelse, ikke gør brug af sin ret, skal medlemsstaternes kompetente institutioner tage hensyn til de ansøgninger om tildeling af sådanne ydelser, der er indgivet af de i denne bestemmelse omhandlede personer eller institutioner, herunder »den anden af forældrene«.
- 42 Domstolen har allerede haft lejlighed til at understrege, at der – som det fremgår af denne bestemmelses ordlyd og opbygning – skal sondres mellem indgivelsen af en ansøgning om familieydelse og retten til at modtage sådanne ydelser. Selv om det, således som det ligeledes fremgår af denne ordlyd, er tilstrækkeligt, at én af de personer, der kan gøre krav på familieydelse, indgiver en ansøgning om tildeling af disse ydelser, for at medlemsstatens kompetente myndighed er forpligtet til at tage hensyn til denne ansøgning, er EU-retten ikke til hinder for, at en sådan institution ved anvendelse af den nationale ret når frem til den konklusion, at den person, der er berettiget til at modtage familieydelse for et barn, er en anden person end den, der har indgivet ansøgning om tildeling af disse ydelser (jf. i denne retning dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 46-48).
- 43 Heraf følger, at 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009 ikke er til hinder for en national lovgivning, ifølge hvilken retten til familieydelse er forbeholdt den forælder, der bor sammen med barnet, således, at selv om denne forælder ikke har indgivet en ansøgning om tildeling af ydelser, kan den anden forælder, der faktisk alene afholder udgifterne til barnets underhold, ikke få udbetalt de nævnte ydelser (jf. i denne retning analogt dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 50).

- 44 I hovedsagen, hvor DN's tidligere hustru, der bor med deres datter, aldrig har ansøgt om at få tildelt familieydelse eller østrigsk børnefradrag, har skatteforvaltningen tildelt DN familieydelse uden at påkræve, at den tidligere hustru indleverede en erklæring om afkald på ydelserne. Skatteforvaltningen søger i forbindelse med tvisten i hovedsagen at tilbagesøge de omhandlede familieydelse på grundlag af FLAG's § 26, stk. 1, subsidiært under henvisning til den nationale lovgivning, der er nævnt i præmis 39 i denne dom.
- 45 Det forekommer derfor således, at den af DN indgivne ansøgning om tildeling af familieydelse i denne sag blev taget i betragtning af skatteforvaltningen i overensstemmelse med artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009, som i første omgang besluttede at imødekomme den, hvilket det dog tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.
- 46 Det følger heraf, at det med henblik på afgørelsen af tvisten i hovedsagen navnlig skal prøves, om det under sådanne omstændigheder er i strid med denne bestemmelse at tilbagesøge de pågældende familieydelse, hvilket skatteforvaltningen efterfølgende har krævet.
- 47 I denne henseende bemærkes, at det som led i den samarbejdsprocedure mellem de nationale retter og Domstolen, som er indført ved artikel 267 TEUF, tilkommer denne at give den nationale ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra dette synspunkt påhviler det i givet fald Domstolen at omformulere de forelagte spørgsmål med henblik på at kunne oplyse denne ret om alle de fortolkningsmomenter, der kan være til nytte ved afgørelsen af den sag, som verserer for den nationale ret, uanset om den henviser til dem i sine spørgsmål. Det tilkommer herved Domstolen ud fra samtlige de oplysninger, der er fremlagt af den nationale ret, og navnlig af forelæggelsesafgørelsens præmisser, at udlede de EU-retlige elementer, som det under hensyn til sagens genstand er nødvendigt at fortolke (jf. i denne retning dom af 18.5.2021, Asociația »Forumul Judecătorilor din România« m.fl., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 og C-397/19, EU:C:2021:393, præmis 131 og den deri nævnte retspraksis).
- 48 Under disse omstændigheder skal det fjerde og det femte spørgsmål forstås således, at det nærmere bestemt ønskes oplyst, om artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009 skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der tillader tilbagesøgning af familieydelse, som i mangel af en ansøgning fra den forælder, der er berettiget til dem i henhold til denne lovgivning, tildeles den anden forælder, der faktisk alene afholder udgifterne til barnets underhold, og hvis ansøgning er blevet taget i betragtning af den kompetente institution i overensstemmelse med denne regel.
- 49 Som det følger af ordlyden af artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009, er den kompetente institution i den pågældende medlemsstat forpligtet til at tage hensyn til en ansøgning indgivet af en anden person som omhandlet i denne bestemmelse, såfremt der ikke foreligger en ansøgning fra den forælder, der er berettiget til familieydelse i henhold til den nationale lovgivning, men den har mulighed for at afvise førstnævnte ansøgning med den begrundelse, at denne person i henhold til den nævnte lovgivning ikke er den, der er berettiget til at modtage de nævnte ydelse.
- 50 I hovedsagen har skatteforvaltningen imidlertid ikke benyttet denne beføjelse, idet den imødekom DN's ansøgning om familieydelse. Under disse omstændigheder er skatteforvaltningens afgørelse om at imødekomme ansøgningen i overensstemmelse med artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009.

- 51 Det må antages, at denne afgørelse under omstændighederne i hovedsagen også er i overensstemmelse med formålet med forordningens artikel 60, stk. 1, som på grund af henvisningen heri til artikel 67 og 68 i forordning nr. 883/2004 svarer til bestemmelserne i disse sidstnævnte artikler (jf. i denne retning dom af 18.9.2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, præmis 34).
- 52 I denne henseende bemærkes, at i henhold til artikel 67 i forordning nr. 883/2004 kan en person gøre krav på familieydelse for de medlemmer af dennes familie, der har bopæl i en anden medlemsstat end den medlemsstat, der har kompetencen til at udbetale disse ydelser, som om disse var bosat i den sidstnævnte medlemsstat (dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 35). Som generaladvokaten har anført i punkt 34 i forslaget til afgørelse, indfører denne artikel en samlet tilgang, hvorunder den kompetente institution i henhold til denne bestemmelse er forpligtet til at undersøge hele familiens situation for at fastlægge retten til familieydelse, idet det følger af selve begrebet familieydelse, at det ikke kan antages, at en person har krav på en ydelse af denne art uafhængigt af familiens situation (jf. i denne retning dom af 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Barn af ægtefælle til grænsearbejder), C-802/18, EU:C:2020:269, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 53 I henhold til artikel 1, litra z), i forordning nr. 883/2004 forstås ved udtrykket »familieydelse« alle natural- og kontantydelse til udligning af udgifter til forsørgelse bortset fra forskud på underholdsbidrag samt de særlige fødsels- og adoptionsydelse i bilag I til nævnte forordning. I denne henseende har Domstolen fastslået, at udtrykket »udligning af forsørgerbyrder« skal forstås således, at det bl.a. omfatter et offentligt bidrag til familiebudgettet, som skal lette byrderne ved børns underhold (dom af 2.9.2021, INPS (Fødselsydelse og moderskabsydelse for indehavere af en kombineret tilladelse), C-350/20, EU:C:2021:659, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 54 I lyset af dette formål bør det i lighed med, hvad generaladvokaten har anført i punkt 38 i forslaget til afgørelse, antages, at ved at tage hensyn til den ansøgning, som »den anden af forældrene« har indgivet, såfremt der ikke er blevet indgivet en ansøgning af den forælder, der har ret til familieydelse, har artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009 til hensigt at sikre, at de nævnte ydelser i overensstemmelse med deres formål i alle tilfælde bidrager til familiebudgettet og udligner de udgifter, som den person, der faktisk forsørger barnet, har.
- 55 Det følger heraf, som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 39-41 i forslaget til afgørelse, at når »den anden af forældrene« har fået tildelt familieydelse i nævnte bestemmelse forstand, og formålet med disse ydelser dermed er blevet opfyldt, vil en tilbagesøgning af disse ydelser stride imod dette formål.
- 56 Som det imidlertid fremgår af forelæggelsesafgørelsen, bærer DN i hovedsagen hovedsagelig sin datters forsørgelsesbyrde, selv om han ikke er den forælder, der er berettiget til de pågældende familieydelse i henhold til østrigsk lovgivning, og han har overdraget hende de familieydelse, som han modtog i den omhandlede periode i denne sag.
- 57 Det må antages, at de pågældende familieydelse under sådanne omstændigheder faktisk har opfyldt deres formål, således at tilbagesøgningen af disse ville være i strid med formålet med artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009.
- 58 Følgelig skal det fjerde og det femte spørgsmål besvares med, at artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009 skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der tillader tilbagesøgning af familieydelse, når de i mangel af en ansøgning fra den

forælder, der er berettiget til dem i henhold til denne lovgivning, tildeles den anden forælder, der faktisk alene afholder udgifterne til barnets underhold, og hvis ansøgning er blevet taget i betragtning af den kompetente institution i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Om det sjette spørgsmål

- 59 Henset til besvarelsen af det første til det femte spørgsmål er det ufornuddent at besvare det sjette spørgsmål.

Sagsomkostninger

- 60 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 67, andet punktum, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger**

skal fortolkes således, at

når en person modtager pension i to medlemsstater, har denne person ret til familieydelse i overensstemmelse med lovgivningen i disse to medlemsstater. Hvis modtagelse af sådanne ydelser i en af disse medlemsstater er udelukket i henhold til national lovgivning, finder prioritetsreglerne i artikel 68, stk. 1 og 2, i nævnte forordning ikke anvendelse.

- 2) **Artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning nr. 883/2004**

skal fortolkes således, at

denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der tillader tilbagesøgning af familieydelse, når de i mangel af en ansøgning fra den forælder, der er berettiget til dem i henhold til denne lovgivning, tildeles den anden forælder, der faktisk alene afholder udgifterne til barnets underhold, og hvis ansøgning er blevet taget i betragtning af den kompetente institution i overensstemmelse med denne bestemmelse.

Underskrifter